

1. Розв'язати нерівність: $|\delta^2 - 4x + 1| < 2x + 1$.

Дана нерівність рівносильна системі:
$$\begin{cases} \delta^2 - 4x + 1 < 2x + 1 \\ -(\delta^2 - 4x + 1) < 2x + 1 \end{cases}$$
 Після

спрощення отримаємо:
$$\begin{cases} x^2 - 6x < 0 \\ x^2 - 2x + 2 > 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 0 < x < 6 \\ x \in R \end{cases} \Leftrightarrow x \in (0; 6).$$

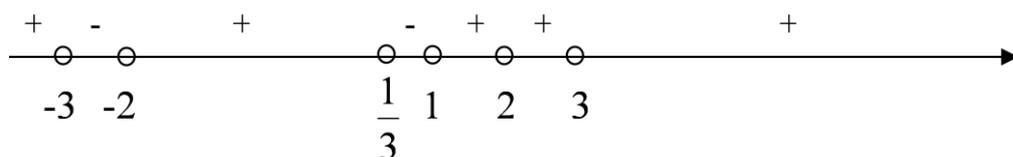
Відповідь: $x \in (0; 6)$.

2. Розв'язати нерівність
$$\frac{(x-1)^3(x^2-4)^2(x^2-9)^3(x^2+1)}{(1-3x)(x^2-x-6)(x^2-3x+16)} < 0.$$

Розкладемо вирази на множники і змінимо знак виразу $(1-3x)$ на протилежний. Зауважимо, що $x^2 - 3x + 16 > 0$ та $x^2 + 1 > 0$ для всіх дійсних значень змінної, тому ці множники можна виключити. Інші квадратні тричлени розкладемо на лінійні множники. В результаті будемо мати:

$$\frac{(x-1)^3(x-2)^2(x+2)^2(x-3)^3(x+3)^3}{(3x-1)(x+2)(x-3)} > 0.$$
 Нанесемо значення змінної, в яких

чисельник чи знаменник перетворюється в нуль, на числову пряму. Для $x > 3$ дріб набуває додатних значень. Знайдемо знак на кожному з решти проміжків, враховуючи степінь кожної дужки (якщо непарний, то знак змінюється, а для парного – ні). При цьому звернемо увагу, що вирази $(x+2)$ та $(x-3)$ зустрічаються і в чисельнику, і в знаменнику (тоді шукаємо знак їх частки).



Відповідь: $x \in (-\infty; -3) \cup \left(-2; \frac{1}{3}\right) \cup (1; 2) \cup (2; 3) \cup (3; +\infty)$.

3. Розв'язати систему:
$$\begin{cases} x^2 + y^2 + x + y = 8 \\ x^3 + y^3 + x^2y + y^2x = 15 \end{cases}$$

Задана система є симетричною, адже ліві частини обох рівнянь її є симетричними многочленами відносно двох змінних. Отже, їх можна подати

через найпростіші симетричні многочлени відносно двох змінних: $x + y$ та xy .

Здійснимо заміну: $x + y = u$, $xy = v$. Враховуючи, що

$$x^2 + y^2 = (x + y)^2 - 2xy = u^2 - 2v, \quad \text{та} \quad x^3 + y^3 = (x + y)(x^2 + y^2 - xy) =$$

$$= u(u^2 - 3v) = u^3 - 3uv, \quad \text{система матиме вигляд:} \quad \begin{cases} u^2 - 2v + u = 8 \\ u^3 - 3uv + uv = 15 \end{cases} \Leftrightarrow$$

$$\begin{cases} u^2 - 2v + u = 8 \\ u^3 - 2uv = 15 \end{cases}. \quad \text{Виразимо з першого рівняння } 2v \text{ через змінну } u \text{ та підставимо}$$

в друге рівняння системи. Отримане квадратне рівняння $u^2 - 8u + 15 = 0$, згідно теореми Вієта, має корені: $u_1 = 5$, $u_2 = 3$. Тоді $v_1 = 11$, $v_2 = 2$. Повернемося до змінних x та y . При цьому одна з систем не має розв'язків, а інша дає два: $(1; 2), (2; 1)$.

Відповідь: $(1; 2), (2; 1)$.

4. Розв'язати рівняння $x^4 + x^3 - 72x^2 + 9x + 81 = 0$.

Розділимо обидві частини рівняння на x ($x = 0$ не є розв'язком рівняння).

$$x^2 + x - 72 + \frac{9}{x} + \frac{81}{x^2} = 0 \quad \Leftrightarrow \quad \left(x^2 + 18 + \frac{81}{x^2}\right) + \left(x + \frac{9}{x}\right) - 72 - 18 = 0 \quad \Leftrightarrow$$

$$\left(x + \frac{9}{x}\right)^2 + \left(x + \frac{9}{x}\right) - 90 = 0.$$

Нехай $y = x + \frac{9}{x}$, тоді $\left(x + \frac{9}{x}\right)^2 = y^2$. Одержимо рівняння: $y^2 + y - 90 = 0$.

Використання заміни дозволяє понизити степінь рівняння та звести його до квадратного рівняння.

За теоремою Вієта корені рівняння: $y_1 = -10$, $y_2 = 9$. Отже, $x + \frac{9}{x} = -10$ чи

$x + \frac{9}{x} = 9$. Розв'язуючи ці рівняння, знаходимо корені: $x_1 = -9$, $x_2 = -1$,

$$x_3 = \frac{9 + 3\sqrt{5}}{2}, \quad x_4 = \frac{9 - 3\sqrt{5}}{2}.$$

Відповідь: $-9, -1, \frac{9 \pm 3\sqrt{5}}{2}$.

5. Знайти область визначення функції: $y = \sqrt{x+3} - \arccos \frac{x+3}{2} + (x+1)^0$.

Враховуючи області визначення окремих доданків, складемо систему:

$$\begin{cases} x+3 \geq 0 \\ -1 \leq \frac{x+3}{2} \leq 1 \\ x+1 \neq 0 \end{cases} \text{ Далі: } \begin{cases} x \geq -3 \\ -5 \leq x \leq -1 \\ x \neq -1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x \geq -3 \\ -5 \leq x < -1 \end{cases}$$

Відповідь: $x \in [-3; -1)$.

6. Знайти найменший додатний період функції: $y = \sin 3x \cos 5x$.

Спочатку перетворимо добуток у суму та знайдемо період як найменше спільне кратне періодів окремих доданків. В необхідності цієї дії переконаємось на прикладі того, що найменше спільне кратне множників виразу $\sin x \cos x \in 2\pi$, а після перетворення виразу у $\frac{1}{2} \sin 2x$ бачимо, що найменшим періодом є π . Отже, $\sin 3x \cos 5x = \frac{1}{2}(\sin 8x - \sin 2x)$. Найменшим періодом T_1 функції $y = \sin 8x \in \frac{2\pi}{8} = \frac{\pi}{4}$, а для функції $y = \sin 2x$ найменший період $T_2 = \pi$. Тоді шуканий період $T = \text{НСК}(T_1; T_2) = \text{НСК}\left(\frac{\pi}{4}; \pi\right) = \pi$.

Відповідь: π .

7. Знайти область значень функції: $y = 5^{-x^2+2x-3}$.

Оцінимо спочатку область значень виразу, розміщеного в степені функції, а далі скористаємось властивістю монотонності показникової функції. $-x^2 + 2x - 3 = -(x^2 - 2x + 1) - 2 = -(x-1)^2 - 2 \leq -2$, адже $-(x-1)^2 \leq 0$. Таким чином степінь виразу набуває значення з проміжка $(-\infty; -2]$. Функція $y = 5^x$

при $x \rightarrow -\infty$ прямує до нуля, набуваючи додатних нескінченно малих значень.

Тоді $0 < 5^{-x^2+2x-3} \leq 5^{-2}$; тобто $y = 5^{-x^2+2x-3} \leq \frac{1}{25}$ та $y > 0$.

Відповідь: $\left(0; \frac{1}{25}\right]$.

8. Розв'язати нерівність: $\frac{\sqrt{6+x-x^2}}{2x+5} \geq \frac{\sqrt{6+x-x^2}}{x+4}$.

Потрібно розглянути окремо два випадки. Спочатку розв'яжемо нерівність при додатних значеннях підкореневого виразу. На $\sqrt{6+x-x^2}$ можна

скоротити.
$$\begin{cases} 6+x-x^2 > 0 \\ \frac{1}{2x+5} \geq \frac{1}{x+4} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x^2-x-6 < 0 \\ \frac{x+4-(2x+5)}{(2x+5)(x+4)} \geq 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} -2 < x < 3 \\ \frac{-x-1}{(2x+5)(x+4)} \geq 0 \end{cases} \Leftrightarrow$$

$$\begin{cases} -2 < x < 3 \\ x < -4 \\ -2,5 < x \leq -1 \end{cases} . \text{ А отже, остаточно: } x \in (-2; -1].$$

Якщо ж підкореневий вираз дорівнює нулю, то вся нерівність перетворюється в правильну числову нерівність за умови, що знаменники

відмінні від нуля. Запишемо це у вигляді системи умов:
$$\begin{cases} 6+x-x^2 = 0 \\ 2x+5 \neq 0 \\ x+4 \neq 0 \end{cases} . \text{ Отже,}$$

до розв'язків першого випадку ще додалось два значення: $x = -2$ та $x = 3$.

Відповідь: $x \in [-2; -1] \cup \{3\}$.

9. Розв'язати рівняння $\sqrt[3]{5x+7} - \sqrt[3]{5x-12} = 1$.

Область визначення рівняння – всі дійсні числа. Піднесемо обидві частини

рівняння до кубу:
$$\left(\sqrt[3]{5x+7} - \sqrt[3]{5x-12}\right)^3 = 1 \Leftrightarrow$$

$$5x+7 - 3\sqrt{(5x+7)^2(5x-12)} + 3\sqrt{(5x+7)(5x-12)^2} - (5x-12) = 1 \Leftrightarrow$$

$$5x+7 - 3\sqrt{(5x+7)(5x-12)}\left(\sqrt[3]{5x+7} - \sqrt[3]{5x-12}\right) - (5x-12) = 1.$$

Останні перетворення здійснені для того, щоб замінити різницю $\sqrt[3]{5x+7} - \sqrt[3]{5x-12}$ на її значення (виходячи з початкового рівняння, цей вираз дорівнює 1). Отримуємо рівносильне рівняння: $5x+7 - 3\sqrt[3]{(5x+7)(5x-12)} - (5x-12) = 1$. Ізолюємо кубічний корінь, що залишився, і піднесемо обидві частини рівняння до кубу: $-3\sqrt[3]{(5x+7)(5x-12)} = -18 \Leftrightarrow \sqrt[3]{(5x+7)(5x-12)} = 6 \Leftrightarrow (5x+7)(5x-12) = 216 \Leftrightarrow 25x^2 - 25x = 300 \Leftrightarrow \begin{cases} x = 4 \\ x = -3 \end{cases}$.

Відповідь: 4; -3.

10. Побудувати графік функції: $y = \frac{9x+3}{3x-1}$.

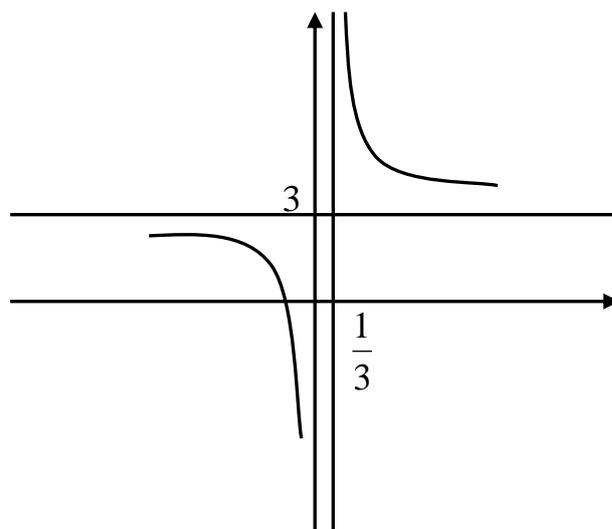
Ця функція дробово-лінійна.

Графіком є гіпербола. Можна виділити цілу частину і подати функцію у вигляді:

$$y = \frac{2}{x - \frac{1}{3}} + 3.$$

Тоді графік отримаємо з допомогою застосування ряду елементарних перетворень графіка

функції $y = \frac{1}{x}$. Якщо ж поставлено



завдання побудувати графік схематично чи тільки визначити властивості функції з допомогою графічного зображення, то можна скористатись спрощеною схемою: визначити і нанести асимптоти, одну довільну точку графіка та нарисувати гіперболу.

11. При яких значеннях параметра a рівняння $|x^2 + x + 8| = 4a - 10$ має розв'язки?

Очевидно, що $4a - 10 \geq 0$, адже ліва частина рівняння приймає лише невід'ємні значення. Але для більшої точності проаналізуємо значення, яких

набуває функція $y = |x^2 + x + 8|$. Спочатку знайдемо вершину параболи $y = x^2 + x + 8$. Координати цієї точки: $\left(-\frac{1}{2}; \frac{31}{4}\right)$. Вітки параболи напрямлені вгору, вона розміщена над віссю абсцис, тому знак модуля не впливає на неї. Таким чином, областю значень функції $y = |x^2 + x + 8|$ є проміжок $\left[\frac{31}{4}; +\infty\right)$.

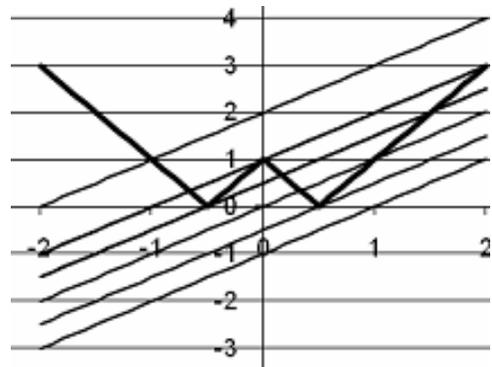
Тому права частина рівняння теж має набувати цих значень.

$$4a - 10 \geq \frac{31}{4} \Leftrightarrow a \geq \frac{71}{16}.$$

$$\text{Відповідь: } a \geq \frac{71}{16}.$$

12. При яких значеннях параметра a рівняння $||2x| - 1| = x - a$ має рівно три розв'язки?

Побудуємо графіки функцій $y = ||2x| - 1|$ та $y = x - a$. Перший графік не залежить від параметра, а другий в залежності від значень, яких набуває a рухається вздовж осі ординат. Рівно три точки перетину отримаємо у двох випадках: коли обидва графіки проходять через точку $(-0,5; 0)$ або через точку $(0; 1)$.



Якщо точка $(-0,5; 0)$ належить $y = x - a$, то можна знайти значення параметра: $0 = -0,5 - a \Leftrightarrow a = -0,5$. Аналогічно з другого випадку знаходимо, що $a = -1$.

$$\text{Відповідь: } -0,5; -1.$$